

KRÁNA ŠRÁMEK:

V dalmatinské vinárně.

Hádala se levá s pravou, levá noha s pravou nohou, zanesly mne obě posléz v dalmatinskou vinárnu. Stiskl jsem ruku pobratimu Dalmatinci od Spalata, o dvě hlavy je on větší, já jsem menší o dvě hlavy, já jsem přišel víno pít, já se přišel vínu přiznat, že jsem stále nešťastnější, že mám něco ve svém srdci jako ruce ozubené, že mám něco v zadu v týle jako drápy strážníka... A já piji první čtvrtku, kupuji si první úsměv — taký úsměv dostati lze za jedenáct krejcarů...

A ten úsměv... nechce bolet, nebo ani provokovat, je to celkem divný patron, který chodí s lucerničkou, zhasínovou lucerničkou v podezřelých, temných místech a tu malou lucerničku bez poznámky přidruží k podezřelým obličejům opožděných chodců...

Tak se stávám dobrým hochem — víno klepá na rameno jako shovívavý strýček — vymáhl jsem si dovořilost, které všeptám jarní noci, co tam nahá venku vyzývá, jak ji řeknu prokletí svá galantně, a ruce v kapsách provrávorám ulicemi někde tam, kde končí město, ze zahrady kde voní kopr, rozšeptaný úlianostmi, pohanským svým náboženstvím, — jak tam vynámám ruce z kapsy, chytím jimi svoji hlavu, po něm jak rozpáchnu se, jak mi bude v prsou žíznit jedna píseň prokletá...

Konec.

Z česko-amerického života
Jan Harris Zachar.

I

Kniha se mu vysmekla z ruky, koupák se zvalil v zad, a oči se zavřely. Malá, věžovitá kamínka tak příjemně hořela, plynové světlo tak unaveně svítilo, zvony blízkého kláštera tak uspávací zvonily, a rychlé kroky chodců přeháňících před mrazem tak tajemně se v dálece ztrácely...

Ušnul.

Nespal však dlouho. Jakýs šramot ho probudil. Líně otočil hlavu v stranu, odkud byl vyrušen. Jakás žena přikládala do kamen.

Vzchopil se. Nechtěl věřit. Bessie!

"Hello!"

Nedůvěra a nejasné tušení příchodu této dívky naplnily jeho nitro.

"Proč jste přišla?"

"Pro nic. Šla 'sem okolo a chtěla 'sem vidět svého hochu."

Cojí jakoby ho bodlo při posledních jejích slovech. Nejasné tušení nabývalo jasnější a jasnější barvy. Všechny výstrahy přátel jakoby se počaly ze všech koutů ozývat, nešťastná záletnictví jakoby nakradena byla na zdích.

"Divíš se, že si počínám jako doma, vid? Nu, oheň chtěla uhasnout, musela 'sem přiložit."

Nenucenost Bessina Ondru tísnila.

"Nemyslete, že na návštěvy jest nepřihodný čas?"

"Co já dbám!" prohodila a vrhla se na pohovku.

Ondra neodpověděl. Vytřeštil na ni oči, a co zatím jeho nitrem lomcovala nezkrotná žádosťovost strh-

nouti se stolu její zimní plášť, z něhož se svlékla, chopiti ji za ruce a vystrčiti ji z pokoje, zjevila se před ním celá historie jejích styků...

Pět měsíců prošlo od té doby, co se seznámili.

Tehdy hráli v Sokolovně jakési krvavé drama, a po divadle byl tanec.

Už bylo po půlnoci. Jevišťe a galerie ztrácely se v kouři a v prachu, před bárem pijácké basy řvaly "Summer time", a matky ospale se dívaly na tančící doery. Hráli téměř neustále "Na Marjánce". Hoši a děvčata v kole notovali tuto polku, a ti, již netancovali, rozjaření jim přizvukovali.

Zachtělo se mu náhle tanec. Zpěv se mu znechutil, hospodský tón zábavy se mu zprotivil. Vytratil se z kroužku svých známých a rozhlédnuv se po sále, vzal k tanci děvče nejbližší sedící.

Nespustil se jí už. Uměla dobře česky, měla trochu humoru, byla hezká, velmi hezká, přesně dle módy oděná, pěkných linií, umělkyně v zacházení s lididlem a nežvýkala gumu. Chvilkami se mu zdálo, jakoby se octl v plesu, jakoby měl na sobě černé šaty a na rukou bílé rukavičky, jakoby všude kol vládl písňový tón. Ozval se v něm opět student. Byl vesel, bavil ji dobře, a ona stala se přátelskou...

Vídali se téměř každé neděle v zábavě... až ona říkala "můj hoch" a on "mé děvče". Její družky chovaly se k němu jako k dárnému známému, jeho kolegové vtípkovali, ironicky se usmívali, a někteří ho varovali, povídajíce cosi o nehodách "zelených". Než on se cítil opět tak lehkým jako tehdy, když ho mořily pandekty, a Bessie byla tak hezká a tak svůdná a touha zažít romanetto s ženou vyrostlou na americké půdě nezdolná.

Romanetto zažil, romanetto, po němž toužil. Ale zároveň v jeho duši dál se obrat. Jakoby chlad v ni zavanul, jakoby vystřízlivěl, a z dálky jakoby přicházel stud. A nemohl se postavit (proti změně). Namáhal se, leč marně. Bessie mohla se k němu roztouženě vinout a dívat se oddané v jeho oči, mohla se mu náruživě v náručí chvět a každým pohybem dávat na jeho svou lásku — změna stávala se zřetelnější. Chodil k Bessie krásné a opouštěl ji nehezkou, chodil k ní s touhou a opouštěl ji rozládně.

Konečně změna se dostavila ve své platnosti. Byla silná jako nemoc. V Ondrovi vzkrýkl odpor, vzkrýklo zhnusení. Bessie zdála se mu býti kusem masa, jež řezník ze špalku hází na pult, kusem hniječím a páchnoucím. Utíkal před ní, vyhýbal se jí, hledal dvířka, jimiž by mohl uniknouti. Pevně se rozhodl, že učiní konec. Nechodil ven, stýkal se jen se svou bytnou a s žáky, jež učil na piano a housle.

Žil tak, jak po svém příjezdu do Nového světa a zdál se býti spokojen. Bessie se neozývala, a on se těšil, že čas, denní práce a zábavy pomohou jí zapomenout, zapomenout bez trpkých seón...

A najednou Bessie se objevila, objevila se v jeho bytě. Přišla přímá, vědomá svých práv. Tušení, jež se mu vkradlo v nitro hned po jejím příchodu, zoufale se v něm ozvalo.

Nová vlna hnusu se přihnala. "Co zde vlastně cheete?" pravil rozjitřený.

"Nevíš? Pro tebe!" odvětila přímě.

"Nestydo! Pryč mi odsud jde!"

Vyskočila. Chytala dech.

"Co že?" vyrazila po chvilí a sepjala ruce. "Frank, ó Frank!" "Pryč!" dupl nohou. "Nechci vás ani vidět!"

Ruce jí klesly. Její tělo se vzpřímilo, a směle a vzdorově pohlédla mu do obličeje.

"Pryč!"

"Nepůjdu!"

Ondra se též vzpřímil. Stáli proti sobě jako dvě sochy.

"Proč?"

"Jsem doma."

"Jak to?"

"U svého muže!" pronesla důrazně.

Nehlesl. Tedy ono tušení nelhalo, nelhaly hlasy přátel! Jakoby mu nějaký obr slápl na hrud.

"Několik tejdnu nechodil 'si do hátu," mluvila dále, "jen proto, abys se mě zbavil. Nemohla jsem dyl snášet posměšek děvčat a pak mnoho tě miluji. Přišla 'sem dnes proto, abychom se umluvili, kdy se vezmeme."

"Vás za ženu? Nikdy!"

"Nesnesu úsměšky děvčat."

"Nenávidím vás!"

"Co já dbám!"

"Nikdy, nikdy, nikdy!"

"Musíš. Miluji tě... Frank, ó Frank —"

Noha obrova uvolnila jeho prsa. Cítil v sobě sílu vzdorovat celému světu.

"Slečno, žádám vás, abyste šla odsud!" velel.

Vzdorně posadila se na pohovku. Ondrou zalomcoval hnus a vztek...

Mlčky chopil její plášť a klobouk a otevřev dvířce, vyhodil je na chodbu. Pak chopil za ruce Bessie a táhl ji ke vchodu. Odpovídala a když poznala, že se marně vzpouzí, nechala se vystréit.

Dvěře boučly.

Udýchaný celou tíhou položil se na ně.

A do světnice zalehl smích Bessie a slova: "Good night, my dear husband!"

II.

Vyrazil z hostince, provázen jsa nevázaným smíchem. Z duše ho urazili, učinili si z něho terč svých vtípů —

Jako opilý potácel se avenuí. V mozku mu hvízдалo jako v komíně vichr.

Po dlouhé době šel mezi známé do hostince, po té hrozné době, v níž Bessie velitelsky pronesla: "Tak a ne jinak." Musel mezi ně jít. Nemohl už doma vydržet a cosi ho hnalo v společnosti. Snad chtěl hledat zapomenutí. Šel mezi ně, byl vesel, častoval — a oni se mu vysmáli. Nejen vysmáli, ale urazili. Urazili sprostě.

Bessie, jeho žena, má prý galána. A ten při pivě povídá tak všelicos. A nejen to, ale —

Ta urážka! Pryč se bude dělit o otcovství!"

Nenávist jím lomcovala, nenávist proti celému světu a sobě samému. Chtěl skočiti do jedoucí tramwaye a všechny ty černé figurky vyházet v temnou ulic, chtěl spoličkovat mladý párek bujně před barákem se smějící.

Míjel čtverce...

Hned druhý den po onom večeru, kdy vyhnal Bessie ze svého bytu, svázal svůj ravec a chtěl opustit svoje působiště. Ale právě v ten okamžik, kdy, kuffík a housle v rukou, chtěl opustiti svůj pokoj, vrazil do domu jakýs vysoký muž. Zastavil Ondru a jal se k němu mluvit, ale poněvadž Ondra nemluvil pouze česky a přichozí pouze anglicky, přivolána byla Ondrova bytná. A spráskla ruce. "Ježíš Maria, ta holka si na vás vyzdvihla zatykač. Musíte s tímto člověkem!"

Postaven byl před soud. Někdo ho soudil, někdo ho hájil. Byl smaten, byl spleten, zajíkal se ve svých výpovědích a odporoval si. Asi tučet svědků proti němu svědčilo, rodiče Bessie tvrdili, že aliboval jejich deři snátek, a Bessie

nenuceně lčila intimnosti jejich lásky, načež zakončila plačky: "A teď, když se cítím matkou, nechce mě znát!" A rozsudek zněl: ženitba nebo vězení.

I smířil se Ondra se svým osudem, odpustil Bessie všechnu její podlost a vzal si ji. Doufal, že těch několik domů, jež po smrti rodičů ženinych mu připadnou, pomohou hojit bolest.

Když pověsil svatební certifikát na zeď a rozhlédl se po pěkném bytu s pěti pokoji a kuchyní a se slušnou Bessinou výbavou, vášnivě se vrhl v náruč své ženy. Chtěl plápnými doušky zahrnat ono opovržení, jež v něm tato vzbuzovala. Než hnus byl nezapuditelný. A když na to Bessie ve dne stávala před ním nedbale ustrojena, neucesaná, hnus zvítězil.

Ignoroval to krásné tělo, a žena, cítil nebezpečí, dráždila jej, vtipkovala a konečně vzdorovala.

Přišla mezi ně první hádka. Bylo ráno, a Bessie nechtěla se vstávat.

"Za chvíli přijde mně holka na piano."

"Já nedbám. Já nejsem proto, abych vařila vařila káfé."

"Vstaň!" pronesl důrazněji.

"Vstaň si sám!"

"Vstaň!" poroučel.

Bessie odhodila příkrývku, vyskočila a chopivši se manželovy boty, namířila jí na něho, zvolavši: "You — — —"

Od této scény příkerné stíny v jejích bytu se dloužily. Bessie chodila špinavější, rozčuchanější, nadávky na rtech, zanedbávala domácnost, a Ondru opovržení nepustilo.

Žil jako stroj. Vstal, přešel do pokoje, v němž vyučoval a tu trávil celý čas se svými žáky. Nepřemýšlel, jen resignoval.

A dnes — — —

Jiní mu pověděli, co sám nevěděl.

Bylo Ondrovi do pláče.

Viděl své rodiště ukryté v horách, blyskla se před ním gymnasijská budova, jeho studentský pokojík, několik universitních profesorů, divících postav, kavárna a hostinec, blyskly se před ním iluze, které doprovázely ho po oceánu v Nový svět, blyskl se před ním malý hoch, jenž se mu první přihlásil o hodinu na housle, a těsně za tím vším stánu špinavá, rozčuchaná, nadávající Bessie... To je jeho žena, jeho, který jako k světicí chtěl k své družce pohlízet. A to je jeho život —

Stanul před svým obydlím.

Podepřel se o železné zábradlí. Jest to skutečná pravda, že se bude dělit o otcovství? Či jest to lži, takovou bídnou lži, jaké Bessie proti němu použila před porotou?... Má ji překvapit? Najde u ní milence?... A proč se vlastně bouří? Vždyť je mu Bessie úplně cizí, hostejná, protivná... Ale ne, ne, nedá si znesvěcovat svůj příbytek, nebude brát v náruč dítě jiného! —

Střelou vyběhl po schůdkách ke dveřím, otočil klíčem a octl se v chodbě. Jako šelma a jako zloděj kráčel dále, až stanul před vchodem ložnice.

Hovor. Jeho žena mluví a pak — — —

Hlava se mu zatočila. Kopl do dveří a vhrnul se dovnitř.

U stolu, na němž byly zbytky jídla, seděla ona ve spodničce a v košili, rozpálená, a vedle ní byl jakýs brunet. Postel byla odestlána.

Bledý a třesoucí se stanul tvář v tvář milence. Pravda jej ohromila. Znesvěcen jeho příbytek a — akutečně, Bessie je nápadně silná.

"Bidnice, mizerná bidnice!" vyrazil ze sebe a napřáhl ruku.

Bessie se stočila za milence a

křičela: "Zavolám polismena! Vš, Frank, já už tě nechci, dáme se rozvésti! My se máme s Džouem rádi!"

Ondra řval. Oči jeho byly hrozná.

"Kdo jsi ty, kdo?"

Vzal pravičkou židli a vyzdvihnuv ji do výše, napřáhl na neznámého.

"Kdo jsi ty, kdo?"

Galán uskočil, a rána padla. Noha jedna se urazila a vletnuvši v okno, rozbila tabuli.

"Kdo jsi ty, kdo?"

Bestie v něm byla.

Chvějící se milence neodpověděl, ale přiskočil ke dveřím, vzkouzl do chodby a prudce za sebou zavřel. Jesté z ulice zalehly k Ondrovi rychlé jeho kroky...

"Co's to udělala, kuběno, co?"

Strhl ji k sobě, a když počala křičet, hodil ji na postel a zastřel ústa příkrývkou.

"Kuběno!"

Sliny tekly mu po bradě. Bušil do ní pěstí a kdy ji zmítajíce, nemohl udržet, lehl si na ní a zabořil své prsty v její šij. Ale byl slabý, a ona v nebezpečí příliš silná. Odhodila jej a vztýčivši se, počala křičet o pomoc.

Než Ondrou lomcovala bestie. Zvedl židli a vši silou zamířil na hlavu své ženy.

Bessie zachraptěla a padla na postel. Z hlavy vytryskla jí krev a zbarvila běl polštářů. Na to Ondra skočil pro uraženou nohu židli a jako šílený mlátil do lebky Bessie. A když byl zemden, vrhl se do houpáku a tupě díval se na krví zbrocenou ženu.

III.

Výstřížek z novin:

" — — — Na to střílel se z revolveru do prsou. Přispěchali lidé a odevzdali jej do nemocnice, kde brzy vypustil ducha. Ondra je 24 roky star a přijel nedávno do Ameriky z Prahy, kde na české univerzitě studoval práva. — — "

Vysílení.

Zápas zbavuje odvahy mnohého občana omažského.

Po celý den trpělí bolení zad; nemoci spátí v noci; postać k "vysílení" každého. Doan's Kidney Pills dodají nového života. Ony vyléčí bolení zad; vyléčí každý neduh ledvin. Zde jest omažský důkaz, že jest tomu tak:

Pí. Anna Gorham, z č. 1109 sev. 11. ul., Omaha, Neb., pravi: "V r. 1899, jsem ponejprv zvěděla o Doan's Kidney Pills a užívala jich, trpěla jsem chorobou ledvin asi po tři roky. Zkusila jsem lékaře i různé druhy léků, avšak bolení zad, bolení hlavy a závrativost neustále mne sužovaly. Když jsem počala užívati Doan's Kidney Pills, byla jsem tak hrozně vysílena, že jsem nemohla nic dělati. Zlepšení, jaké vykonaly v mém stavu v několika dnech, bylo obdivuhodné. Nejenom že mi navrátily dobré zdraví, avšak na důkaz, že mi trvale pomohly, mohu uvést, že jsem nikdy neměla příčinu bráti útočistě k tomuto léku, až teprve před několika měsíci. Tehdy vrátilo se mi slabé bolení zad a používá Doan's Kidney Pills, shledala jsem, že jsou zrovna tak účinnými jako když jsem je užívala před sedmi roky."

Na prodej ve všech lékárnách. Cena 50 centů. Poster-Milburn Co., Buffalo, N. Y., výhradní jednatel pro Sp. Státy. Pamatujte jméno, Doan's a neberte jiných.

Pouze nemoci
oční, ušní, nosu a krční
léčí
Dr. W. K. Foote
309-10 Neville Block,
Omaha Neb.
Úřední hodiny: Od 9 do 12 dop.
Od 2 do 5 odp. Tel. Douglas 2491.
Těpřipřipůsobuje brýle dle
nejnovější metody. 4166m